

BASES ESPECÍFIQUES PER A LA SELECCIÓ I SUPORT DE PROJECTES D'INNOVACIÓ SOCIAL I TECNOLÒGICA, MITJANÇANT COMPRA PÚBLICA INNOVADORA PRECOMERCIAL, PER SOLUCIONS AL REPTE: *LES PERSONES AMB DISCAPACITAT VISUAL NECESSITEN MILLORAR LA SEVA MOBILITAT I ACCESSIBILITAT A L'ESPAI PÚBLIC EN TEMPS REAL MITJANÇANT L'ÚS DE NOVES TECNOLOGIES*

1.-ANTECEDENTS

La Fundació pel Foment de la Societat del Coneixement, en endavant Citilab, amb CIF G63445696 i domicili social a Pl. Can Suris s/n 08940 de Cornellà de Llobregat té com a un dels seus objectius contribuir al desenvolupament econòmic i social a través del suport a propostes innovadores que donin resposta a problemes o necessitats socials de la ciutat.

Per aquest motiu, estableix mitjançant el present document les bases específiques que complementen tot el que s'estableix al plec de clàusules generals per a la selecció i suport de projectes d'innovació social i tecnològica mitjançant compra pública innovadora precomercial, establint així les condicions específiques que regularan la licitació dels projectes seleccionats.

2.-OBJECTIU

Establir les clàusules addicionals específiques que han de regular, juntament amb el plec de clàusules generals, el procediment de selecció i licitació de projectes que desenvolupin iniciatives i activitats d'innovació social i tecnològica per a promoure solucions per a les persones amb discapacitat visual que necessiten millorar la seva mobilitat i accessibilitat a l'espai públic en temps real mitjançant l'ús de noves tecnologies

3.-JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NECESSITAT

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS, 2023), aproximadament mil milions de persones, o el 15% de la població mundial, viuen amb alguna forma de discapacitat. Dins d'aquest grup, entre 110 i 190 milions experimenten dificultats significatives en el seu funcionament diari. Aquestes dificultats sovint es veuen agreujades per la falta d'accessibilitat en els espais públics, la qual cosa afecta la seva capacitat per a accedir a serveis bàsics, participar en activitats comunitàries, i portar una vida independent i digna.

A Espanya, l'accessibilitat i la inclusió de persones amb discapacitats físiques en l'espai públic és un desafiament significatiu que requereix atenció urgent. D'acord amb les dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), al 2020, aproximadament 4 milions de persones a Espanya vivien amb alguna discapacitat física, el que representa al voltant del 8,5% de la població. D'aquest grup, una part considerable enfronta barreres diàries que limiten la seva capacitat per a participar plenament en la societat.

És important destacar que, per a les persones amb discapacitats físiques (i sobretot discapacitats visuals), les barreres arquitectòniques a l'espai públic són un fet comú en moltes ciutats espanyoles, així com també moltes altres barreres (comunicatives, tecnològiques...).

Segons un informe de la Fundació ONCE (2019), només el 12% de les infraestructures urbanes a Espanya són completament accessibles per a persones amb discapacitats físiques. Això inclou carrers, edificis, transport públic i espais recreatius. La falta d'accessibilitat no sols restringeix la mobilitat de les persones amb discapacitats, sinó que també afecta el seu accés a serveis bàsics com l'atenció sanitària, l'ocupació i l'educació.

És per això que les persones amb discapacitats físiques enfronten barreres significatives en l'accés a l'espai públic, incloent-hi el transport, edificis, parcs i altres serveis urbans essencials. Aquestes barreres no sols limiten la mobilitat i l'autonomia de les persones amb discapacitats, sinó que també afecten la seva qualitat de vida i participació en la vida comunitària.

Malgrat els avenços en infraestructura, molts espais públics, transports i edificis continuen sent bastant inaccessibles per a persones amb algun tipus de discapacitat. Segons dades de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), un 30% de les persones amb discapacitat a Barcelona experimenten dificultats de mobilitat.

D'altra banda, és important destacar que l'accessibilitat és un dret fonamental reconegut en la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU, que estableix l'obligació de garantir que les persones amb discapacitats tinguin accés, en igualtat de condicions amb els altres, a l'entorn físic, al transport, a la informació i a les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions oberts o proporcionats al públic. No obstant això, la realitat en moltes parts del món és que les barreres arquitectòniques, tecnològiques i socials continuen limitant significativament la participació plena de les persones amb discapacitats.

A partir d'aquest context i per tal de tenir una informació de primera mà per poder definir el repte de la compra pública innovadora d'aquest any, des del **Citilab** es va realitzar un **focus group** amb diverses persones afiliades a la Fundació ONCE (*Organización Nacional de Ciegos Españoles*) per a intentar conèixer i descobrir quins són els àmbits de mobilitat i accessibilitat amb l'espai públic que més preocupen a les persones amb discapacitat visual.

A continuació, es llisten els aspectes que les persones participants van trobar més rellevants en el *focus group*:

- Les persones amb discapacitat visual treballen amb **punts de referència en els recorreguts que realitzen**, perquè s'orienten a partir d'un punt de referència concret. No acostumen a fer recorreguts nous o diferents, en molts casos com a conseqüència de les barreres arquitectòniques que puguin trobar. En cas d'haver de fer un recorregut nou, miren prèviament com fer-lo a través d'aplicacions de mapes, el problema és que si en aquest recorregut hi ha canvis, modificacions o nous obstacles no poden ser-ne conscients.
- Les **aplicacions** que existeixen per avisar les persones amb discapacitat visual de l'existència d'un obstacle en el recorregut són **massa lentes de reacció**. Per això, totes les persones participants van estar d'acord que una **aplicació útil** podria ser una que serveixi per a **informar d'obres públiques i canvis a la via**, perquè les **aplicacions existents no ho fan amb immediatesa i actualització constant**.
- Les persones amb discapacitat visual tenen una **forta necessitat de contextualitzar la visió panoràmica** del que tenen al seu voltant (nous obstacles o barreres

arquitectòniques, noves rutes, noves botigues...). Destaquen que **“una ciutat és un espai viu”** i que “és normal que de forma habitual es moguin els elements, es facin modificacions de la via pública, etc”. Però, en el cas de les persones amb discapacitat visual, aquesta falta de visió panoràmica fa que en trobar-se aquests obstacles o barreres puguin tenir accidents o trobar-se en situacions compromeses.

- Un element molt important per a la mobilitat d'aquestes persones és l'**ecolocalització**, perquè a través de l'emissió de vibracions o sorolls poden identificar els objectes, la disposició d'espais, etc.
- L'augment de les tecnologies i l'aparició de la Intel·ligència Artificial (IA) està facilitant molt la vida a les persones amb discapacitat visual.
- Tots destaquen el paper de l'*smartphone* de la **marca Apple, l'iPhone**, i el seu sistema operatiu (**iOS**), com **el dispositiu més útil per a les persones amb discapacitat visual**. Aquest, té moltes eines que els ajuden en el desenvolupament de tasques del dia a dia. L'eina integrada de l'*iPhone* que més destaquen és **Voice Over**.
- És molt important, que les **eines digitals** (webs, aplicacions, etc.) **es puguin personalitzar** (colors, tipus de lletra, mides...) perquè cada persona amb discapacitat visual presenta unes necessitats específiques. Per exemple, hi ha persones amb discapacitats visuals que reconeixen colors i altres que no, persones que reconeixen ombres i altres que no, persones que poden identificar lletres i altres que no, etc. Per tant, que una eina digital es pugui personalitzar, permet que les persones amb discapacitats visuals no necessitin una persona externa per ajudar-los a localitzar els elements i així prendre decisions més ràpides i autònomes.

D'altra banda, també es poden consultar les intervencions completes del *focus group* [fent clic aquí](#).

En aquest context, les solucions tecnològiques que s'obtinguin amb el repte d'aquesta Compra Pública Innovadora poden transformar l'accessibilitat urbana per aquestes persones, creant una ciutat més inclusiva i equitativa, alineant-se amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU:

- ODS 3 - Salut i Benestar: Millorar l'accessibilitat contribueix a la salut física i mental de les persones amb discapacitats, fomentant el seu benestar general.
- ODS 4 - Educació de Qualitat: Les tecnologies accessibles permeten als estudiants amb discapacitats accedir a recursos educatius i participar plenament en l'entorn acadèmic.
- ODS 8 - Treball Decent i Creixement Econòmic: A l'eliminar les barreres d'accessibilitat, s'obren oportunitats laborals i econòmiques per a les persones amb discapacitats, promovent un creixement inclusiu i sostenible.
- ODS 10 - Reducció de les Desigualtats: La inclusió i accessibilitat són fonamentals per a reduir les desigualtats i garantir que totes les persones tinguin les mateixes oportunitats de participació en la societat.
- ODS 11 - Ciutats i Comunitats Sostenibles: La creació d'espais públics accessibles és un component clau per a desenvolupar ciutats inclusives i sostenibles.

En conclusió, actualment vivim en un context on les idees innovadores són realment necessàries, sobretot per trobar solucions a reptes que ens afecten a totes i tots. La innovació

en aquest camp té el potencial de canviar el món per a millor, alineant-se amb una visió global de desenvolupament que no deixa ningú enrere. Per tant, el desenvolupament de solucions tecnològiques per a millorar l'accessibilitat a l'espai públic és una inversió en el futur de les nostres ciutats i societats. En abordar aquesta qüestió, no sols es millora la qualitat de vida de milions de persones amb discapacitat, sinó que també es contribueix a la creació de societats més equitatives, inclusives i sostenibles. La inclusió és un dret humà fonamental, i la tecnologia ha de ser una eina poderosa per a garantir que aquest dret sigui una realitat per a tots.

FONTS:

Banc Mundial: Discapacitat i desenvolupament. (2007). La inclusió de la discapacitat.

Recuperat el 21 de juny de 2024 de: <https://www.bancomundial.org/es/topic/disability>

Fundació ONCE y Fundación Arquitectura COAM . (2019). Fundación ONCE para la cooperación e inclusión social de personas con discapacidad: accesibilidad universal y diseño para todos arquitectura y urbanismo. Recuperat el 21 de juny de 2024 de:

<https://www.upv.es/contenidos/CAMUNISO/info/U0578035.pdf>

Instituto Nacional de Estadística (INE). (2020). Informe de Accesibilidad en Infraestructuras Urbanas. Recuperat el 21 de juny de 2024 de:

<https://www.bancomundial.org/es/topic/disability>

Organización Mundial de la Salud (OMS). (2023). Informe mundial sobre la discapacidad.

Recuperat el 21 de juny de 2024 de:

<https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health>

4.-DEFINICIÓ DEL REPTE, REQUISITS I ESPECIFICACIONS

Tenint en consideració tot el que exposa a l'apartat anterior, es proposa abordar el repte de:

Les persones amb discapacitat visual necessiten millorar la seva mobilitat i accessibilitat a l'espai públic en temps real mitjançant l'ús de noves tecnologies

5.-DOCUMENTACIÓ REQUERIDA

Per accedir a la Fase 1:

- NIF, NIE o CIF de la persona física o jurídica que presenta la proposta.
- Model d'entrega de documentació fase 1: Annex 1.

En cas de passar a la Fase 2:

- Annex 2: Model de Declaració Responsable per part del participant de no incórrer en cap causa de prohibició o d'incompatibilitat així com d'estar al corrent de les seves obligacions tributàries i de la seguretat social.
- Document d'alta per realitzar activitats empresarials o professionals (model 036).

6.-PRESSUPOST DE LES LICITACIONS

L'import màxim total de licitació (IVA exclòs) per al procés és de 20.000 euros.

7.-DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS I ASSIGNACIONS ECONÒMIQUES

El procediment general per a la selecció i suport de les propostes es desenvoluparà en tres fases:

- **Fase 1:** Concurs d'idees (idea).
- **Fase 2:** Exploració/estudi de viabilitat de solucions (projecte).
- **Fase 3:** Desenvolupament experimental (prototip).

FASE 1: Concurs d'idees (idea)

Els participants disposaran de **77 dies naturals** des de la publicació de les presents bases específiques a la web de Citilab per a la presentació de la seva proposta.

Transcorreguts **un màxim de 6 dies naturals des de la data límit per a presentar propostes**, Citilab facilitarà a través de la seva pàgina web la relació d'admesos, les puntuacions obtingudes i les propostes seleccionades que passen a la fase 2 d'exploració/estudi de viabilitat. Els participants seleccionats seran notificats mitjançant el correu electrònic i també se'ls convocarà a la sessió de treball de la següent fase.

FASE 2: Exploració/estudi de viabilitat de solucions (projecte)

El nombre màxim de propostes seleccionades perquè passin a la fase d'exploració/estudi és de **5 propostes**. Els participants seleccionats que accedeixin a aquesta fase seran adjudicatariis d'un contracte remunerat amb un **import màxim de 1.500 euros**.

La duració d'aquest contracte és de **24 dies naturals a comptar a partir d'haver realitzat la sessió de treball**, de manera que transcorregut aquest període, els participants hauran de trametre a Citilab el document corresponent a aquesta fase. El document a entregar ha de complir amb els punts que es referencien a la fase 2 de l'apartat 6 de les bases generals.

Una vegada realitzada l'avaluació dels estudis de viabilitat presentats i d'acord amb els criteris i puntuacions establertes a les bases generals, la comissió publicarà a la web del Citilab els participants admesos, les puntuacions obtingudes i les propostes seleccionades que passen a la fase 3 de desenvolupament experimental o prototipat. Els participants seleccionats seran notificats mitjançant el correu electrònic.

FASE 3: Desenvolupament experimental (prototip)

El nombre màxim de propostes seleccionades perquè passin a la fase de desenvolupament experimental o prototip serà de 2.

Els participants seleccionats que accedeixin a aquesta fase seran adjudicatari d'un contracte renumerat amb **un import màxim de 6.250 euros**.

La duració d'aquest contracte és de **63 dies naturals comptats a partir de la notificació mitjançant correu electrònic als participants seleccionats** o, en el seu defecte, a partir de la publicació de les propostes seleccionades a la web de Citilab. Transcorregut aquest període, el participant haurà d'haver realitzat el desenvolupament experimental o prototip i lliurar al Citilab via telemàtica el document amb la memòria d'activitat. El document a entregar ha de complir amb els punts que es referencien a la fase 3 de l'apartat 6 de les bases generals.

8.- COMISSIÓ DE SELECCIÓ

La comissió de selecció és l'òrgan competent per l'ordenació, la instrucció i la resolució del procediment. La comissió de selecció serà constituïda per:

- Javier González Abad, Director del Citilab.
- Roser Santamaria Bosch, Coordinadora de l'àrea d'ocupació i emprenedoria del Citilab.
- Especialistes d'iniciatives socials i/o tecnològiques:
 - José García Yeste, Coordinador de l'àrea de formació i tecnologia del Citilab.
 - Meritxell Brañas Martínez, Tècnica d'innovació del Citilab.

EL PRESIDENT

Director-Gerent

Antonio Balmón Arévalo

Javier González Abad

Annex 1

FORMULARI PER A LA PRESENTACIÓ DE LA PROPOSTA DE SOLUCIÓ DEL REPTE SOCIAL (FASE 1: IDEA)

DADES DE CONTACTE DEL PARTICIPANT

Nom i Cognoms:			
Telèfon:		Correu electrònic:	
Municipi de residència:		NIF/NIE:	

En cas de presentar el projecte en nom d'una entitat jurídica detalli també la següent informació:

Nom Empresa/Entitat:			
Domicili fiscal:		CIF:	

1. Identificació i solvència tècnica d'autors/es de la proposta de idea i les seves dades de contacte

Nom i cognoms d'autors/es i breu C.V

2. Idea i la seva descripció

- *Què és el que es proposa?*
- *Elements diferencials que la caracteritzen*
- *Àmbit d'aplicació*

3. Parts potencialment interessades: per a qui és el que es proposa**4. Proposta de valor de la idea: benefici/s o utilitat/s aportades a les parts potencialment interessades****5. Justificació de l'originalitat o de l'aspecte novedós de la idea**

Motivar que la proposta no existeix en el mercat

6. Missatge que comuniqui de forma focalitzada i clara la idea, en una frase, per captar l'interès

La frase té que poder respondre a:

- *Què és el que es proposa (resultat principal que es pretén)*
- *Per a qui és el que es proposa (quines són les parts potencialment interessades que rebrien el valor del que es proposa)*
- *Per què serveix o és necessari fer el que es proposa (valor que atén la necessitat, problema o desig de les parts potencialment interessades)*

7. Altres que es considerin

Annex 2

MODEL DE DECLARACIÓ RESPONSABLE

El/La senyor/a _____, amb domicili a _____, carrer _____, núm. ____, codi postal _____, i amb NIF/NIE núm. _____, actuant en nom propi declaro sota la meva responsabilitat que:

- No he estat condemnat per sentència ferma a la pena de pèrdua de la possibilitat d'obtenir subvencions o ajudes públiques.
- No he sol·licitat declaració de concurs voluntari, no he estat declarat insolvent en cap procediment, no he estat declarat en concurs, no estic subjecte a intervenció judicial ni he estat inhabilitat segons la llei concursal sense haver conclòs el període d'inhabilitació fixat en sentència de qualificació del concurs.
- No he donat lloc a la resolució ferma de qualsevol contracte amb l'Administració per causa de la qual hagi estat declarat culpable.
- Estic al corrent del pagament de les obligacions tributàries o davant la Seguretat Social, previstes en les disposicions vigents.
- Estic al corrent del pagament de les obligacions de reintegrament de subvencions en els termes que reglamentàriament es determinin.
- No tinc residència fiscal en un país o territori qualificat reglamentàriament com a paradís fiscal.
- Em trobo al corrent de pagament de les obligacions per reintegre de subvencions en els termes que reglamentàriament es determinin.
- No he estat sancionat mitjançant resolució de caràcter ferm amb la pèrdua de la possibilitat d'obtenir subvencions d'acord amb la Llei general de subvencions o altres lleis que així ho estableixin.

Data: ____/____/____

Signatura: